

Sammelband von Dina

U. g. 1975

THEMATA

Disputationis 2. lib. 3. Inst.

DE OBLIGATIONIBVS IN GENERE

Ex titulo 14. lib. 3. Inst. & concordantibus iuris textibus desumpta

Q V Æ

DEO BENE IUVANTE

SVB PRÆSIDIO

Nobilissimi, Clarissimi, & Consultissimi Viri

D. N. ARNOLDI DE REYGER,
I. V. D. ET IN INCLYTA SALANA
Academia Professoris Pandectarum
publici dignissimi.

*Proponit ac pro ingenij viribus defendere
studebit*

LAZARVS PÖCKELIVS RATISPONENSIS

Ad diem 18. Ianuar.

Hora locoq; consuetis.

Ius civile vigilantibus scriptum est.

*Scevola 1C. in l. Pupillus. 24. ff. Quæ in fraud. cred.
facta sunt.*

I E N Æ

Ex typographæo Tobia Steinmanni.

ANNO MDCLXCV.

*Magnificis, Nobilissimis, Eruditiâ Doctri-
nâ, Singulari virtute, eximiâ Prudentiâ, verâq;
Pietate Præstantiss. atq; excellentissimis*

D. D.

Dn. Joanni Alberto Portnero

Dn. Joanni Lercherfeldero

Dn. Nicomedi Schuvebelio

Dn. Jona Paulo VVolfio

*Inclytæ, Liberæ, Imperialisq; Reipub.
Ratisponensis Coss. gravissimis
Senatoribus primarijs*

*Dominis Patronis atq; Fautoribus debita
observantia plurimum colendis*

Hæc theses

*In certissimum debitæ gratitudinis,
& observantiæ signum D. D.*

*Lazarus Pöckelius
Ratisponensis.*

Continuatio.

Absolutis rerum dominijs, transeundum nunc est ad earundem obligationes, quæ sunt altera rerum pars.

De quamp. Inst. se post expositos dominiij modos tractaturum edixit. §. ult. l. de usu & hab. §. singulorum. l. de iure nat. 2. & Ci.

T H E S I S I.

OBLIGATIO EST juris vinculum, quo quis necessitate astringitur alicuius rei solvendæ, secundum nostræ civitatis jura a.

a d princip. l. h. t. l. 3 in princi. ff. h. t. l. in commodato. 17. §. sicut autem. 3. ff. commodati l. de contractu. 3. C. de rescind. vend. l. sicut incho. 5. C. de oblig. & action.

2.

Hæc definitio ei obligationi propriè convenit, quæ & naturâ & jure constat, quam Contius civilem vocat b.

b Cont. lib. 1. disp. c. 9. Wesenb. ad pr. h. t. n. 1. & ibi D. Bor.

3.

Quanquam omninò fatendum obligationis vocabulum, etiam illi, quæ solo naturalis æquitatis vinculo iustinetur, rectè accommodari c.

c per l. Stichum aut Pamphium 95. §. naturalis ff. de solut. fac. l. 1. in pr. ff. de pactis. l. naturaliter. 13. in fin. iuncta l. seq. ff. de condict. indeb.

A 2

Hinc

4.

Hinc duplex obligatio constituitur alia naturalis. alia Civilis d.

a l. Græcè 8. §. & post litem. 3. l. fideiussor obligari §. fideiussor. 3. ff. de fideiussorib. l. 1. ff. de novat. & deleg. §. 1. in omnibus l. de fideiussorib. l. 40. quibus diebus §. 3. Dominis seruo. ff. de cond. & demonstr. l. 18. Creditorem. ff. ad SC. Maced. VVesemb. in parat. hic. n. 5.

5.

Naturalis obligatio dicitur, qua homines invicem propter conservationem humanæ societatis, & maximè propter servanda pacta obstringuntur ex mero naturæ instinctu, vel æquitate naturali sine mandato Legislatoris e.

a D. Bebio. Inst. b. t. n. l. 1. §. 8. si id quod ff. h. t. l. Stichum 95. §. naturalis. ff. de solut. l. cum amplius. 48. in fine. ff. de R. l. si noxali l. 1. §. sed etsi à verj. est autem natura ff. de pec.

6.

Et hæc rursus duplex est. Est enim alia, quæ cum reliquo jure naturali existit ex quadam naturæ affectione, ut est naturalis obligatio ab antidora f.

f. l. sed etsi 25. §. consuluit. ff. de pet. hered. VVes. ff. b. t. n. 5. Turpe enim est, & viro prudenti non satis convenit ab eo, in quem beneficium contulit, àν δόγῳ seu debitum exigere, alioquin beneficium non erit, sed creditum ut elegantissimè disputat Seneca lib. 3. de benef.

7.

Et hæc nisi ad necessitatem juriscivilis redacta sit, quo casu efficax est, & officium judicis producit nullius aut modici est effectus, & tale debitum solutum quocunq; errore repetitur g.

g. Gl. & Dd. in l. 5. ff. de iust. & iure. & in l. cum qui C. de iur. & fact. ig.

8.

Altera deinde est jurisgentium orta ex conventionc

ventionem & jure humano, quod conventiones
servari præcipit *h.* Is enim naturam debet, inquit
I.C. quem jure gentium dare oportet *i.*

h. l. 1. ff. de pactis. tex. est in l. 5. in his §. Imperator. 2. ff. de
solut. & liber. d. l. 26. Non minorem. C. de transact. i. d. l. cum am-
plius. 48. ff. de R. l. Vvesemb. hic in parat. n. 5.

9.

Et hæc naturalis obligatio dicitur nuda vel sola
quoties lex civilis eam neque approbat, neque im-
probat *k.*

k. Schneid. de obl. nat. tan. Inst. h. t. n. 11. l. 1. §. id quod na-
tura ff. ad L. Falcid. vide. Alciat. ad l. creditores circa finem ff. de V. S.

10.

Ideoque inter patrem & filium & duos fratres
sub eiusdem patris potestate constitutos, hæc tan-
tum naturalis obligatio oritur.

l. 1. 38. frater à fratre ff. de condit. indeb. Schneid. d. l. n. 17.
& Mynsig. Inst. h. t. n.

11.

Idem est, si aliquis credat pupillo pecuniam
sine tutoris auctoritate, atque ex ea pecunia factus
sit locupletior *m.*

m. l. pupillus. 5. §. 1. ff. de auct. & consens. tut. 1. naturaliter.
13. §. final. ff. de cond. indeb. l. ait Prætor. 3. §. pupillus. 4. ff. de neg.
gestis l. 1. infine. ff. de novat. l. si pupillus 21. ff. ad L. Falcid. l. in nu-
merationib. 44. ff. de solut. Cuiac. & Donell. in d. l. 127. ff. de verb-
oblig. Corras. lib. 6. Miscel. cap. 22.

12.

Vbi tamen ex re actio venit, obligatur pupil-
lus & furiosus etiam sine tutoris auctoritate vel si-
ne curatore *o.*

o. l. furiosus. 46. ff. de actionibus. & oblig. l. 29. si quis. §. deni-
que ff. commu. divi. l. 3. §. si furiosi ff. de neg. gest. l. 1. in princip. ff. de
contr. tuto. 20.

A 3 An au-

13.

An autem actio illa quæ in pupillum datur ob
naturalem obligationem sit naturalis? Negamus p.
p per tex. in d. l. pupillus. s. ff. de autorit. tut.

14.

In quibus etiam negotijs sermone opus non
est, & surdus intervenire potest q.

q l. 1. circa finem, l. in quibuscunq; 48. ff. de oblig. & act. l. 2.
ff. h. t. l. 9. in venditionibus. ff. de contrah. empt. l. 1. ff. de verb. oblig.
§. mutum. 7. Inst. de inutilibus stipul.

15.

Servus etsi consentire potest, tamen quia jure
civili pro mortuo habetur r, naturaliter tantum
non etiam civiliter obligatur s, nisi in delictis quo-
rum nemo impunitatem sperare debet r.

r l. quod attinet. ff. de R. l. §. 4. Inst. de cap. dimi. l. qui testa-
mento 20. §. servus. 7. ff. Qui test. fac. poss. l. in personam. ff. de R. l.
l. 3. ff. de cap. minut. § l. servi. 14. l. obligamur. 2. ff. h. t. n. l. si id
quod 64. ff. de cond. indeb. t. d. l. servi. 14. & weseemb. hic in par. n. 7.

16.

Omnes res licitæ & possibiles in obligationem
deducuntur u.

u. l. generaliter. 26. ff. de verb. obl. l. 1. § si quod 8. cum seq.
l. 31. non solum. ff. de obl. & act. l. impossibile. ff. de R. l.

17.

Oritur etiam naturalis obligatio ex nudo pa-
cto x.

x l. 1. in pr. ff. de pactis cum similib.

18.

Hæc autem naturalis obligatio siquidem sem-
per fuit ab initio nuda regulariter non actionem,
sed exceptionem producit, & fideiussor accedere
potest y.

y. l. iuris-

y *Liurisgentium* 7. §. Sed cum nulla l. si unus. 27. §. pactus
ne peteret. ff. de pact. l. si quis 35. §. sin autem 3. C. de donat. l. fru-
menti 12. C. de usur. §. in omnib 7. l. de fideiuss.

19.

Item ad constituendum, novandum, compen-
sandum est efficax: & juramentum huic naturali ac-
cedens reddit illam firmam z.

z l. 1. §. debitum. ff. de const. pecunia. l. 1. §. illud ff. de no-
vat l. etiam. ff. de compensat.

20.

Præterea & per errorem naturaliter debitum
solutum repeti non potest a.

a l. naturales. 10. ff. de obl. & act. l. fideiussor. 16. §. naturales.
ff. de fideiussorib. & mandat.

21.

Porrò omnium obligatum summa divisio in
duo genera deducitur: namq; aut Civiles sunt, aut
Prætorix b.

b §. omnium a. Inst. de obligat. l. actionum. 25. §. final. ff. de
obl. & act. l. obligamur. 52. §. lege ff. h. t. l. legitima ff. de pact. l. hæc
conditio 66. ff. de cond. indeb.

22.

Et illæ quidem ex legum constitutione aut ap-
probatione: hæ verò prætorix jurisdictione veni-
unt c, unde & honorariæ vocantur d.

c d. §. omnium. vers. civiles. sunt. ff. h. t. d. Gloss. & Dd. in l. 5. ff.
de iust. & iur.

23.

Sola civilis obligatio dicitur, puta si quis dat
alicui chyrographum spe futuræ numerationis, nec
tamen numeratio sequitur e.

e tot. tit. 1. lit. obl. & C. de non num. pec. Mynsing. Inst. h. t.

n 14.

24.

Eodem modo obligatio civilis sola dicitur,
quando

A 4

quando ab initio naturali quidem fuit conjuncta,
sed naturalis postea fuit sublata, q̄ sit per pactum de
non petendo per juramentum voluntarium, vel ju-
diciale, quod à parte parti defertur: & per tempo-
ris lapsum f.

f. l. si unus. §. pactus. ff. de pact. d. l. Stichum. §. naturalis. ff. de
solut. gloss. & Br. in l. ubicunq; 60. ff. de fideiuss. & mandatorib.

25.

Et hæc obligatio actionem quidem producit,
sed potest per exceptionem elidi g.

g. §. Præterea. Inst. de except. l. Creditori. 5. C. de pact. l.
quod si maritus. 3. §. 1. ff. de pecun. constit. d. l. si unus. 27. §. pactus.
ff. de pact. adde l. iurisgentium. 7. item l. rescript. 10. in fin. & l. si
cum emptore 26. ff. eod. Schn. de obl. civil. tant. n. 6.

26.

Hæc obligatio Civilis sola neq; constitui neq;
eius prætextu compensatio obijci potest h.

h. l. 3. ff. de const. pec. l. quæcunq; ib. gloss. & Bart. ff. de compens.

27.

Item res eo modo debita per errorem soluta
repeti potest i.

i. l. si non sortem. §. indebitum. & §. adeo ff. de cond. inde.
gloss. Bart. & Dd. in l. 1. ff. de condict. indeb. & Panor. in c. fin. x. de
solut.

28.

Huic tamen obligationi & pignus & fideiussor
accedere potest k.

k. d. l. fideiussor obligari §. fideiussor. ff. de fideiuss. & d. §. in
omnibus. l. de fideiuss. l. si ex cautione C. de non num. pec. Schneid. in
Inst. hic.

29.

Sed exceptio competens debitori prodest
quoq; si fideiussorem conveniat, vel pignus perle-
quatur creditor l.

l. d. l. Stichum aut Pamphilum §. naturalis & §. final. ff. de
solut.

Obligatio-

30.

Obligaciones autem in eo consistunt, ut alium nobis obstringant ad dandum aliquid vel faciendum, vel præstandum; & actionem ad id consequendum producant *m.*

m. l. 3. ff. de l. t. l. traditionibus. C. de pactis. l. licet. 42. §. ea obligatio ff. de procurat. V. Vesenb. hic in parat. n. 8.

31.

Adversantur obligationi error *n* dissensus simulatio *o.*

n. l. in omnibus 56. ff. de oblig. & act. o. l. in venditionibus. 9. ff. de contr. si. empt. l. contractus. 54. ff. h. t. n. l. 2. C. cod. l. 1. & 2. C. quando liceat ab empt. dis. l. 14. si diversa pars. C. de transact. Duar. ad l. iuris gentium. 7. §. dolo malo. 9. ff. de pact. V. Vesenb. hic in par. n. 9.

32.

Perfecta præterea obligatio rumpitur mutuo consensu *p.* solutione, aut quod soluti vim obtinet *q.* Item rei interitu *r.* ante moram aut lapsum temporis *s.*

p. l. ab emptione 58. ff. de pact. l. 1. C. quando liceat ab empt. dis. q. tot. tit. 1. quib. mod. tol. obl. *r.* l. is qui 45. ff. h. t. l. 36. si a. §. 2. ff. de hered. pet. f. l. obligari. §. placuit. ff. h. t.

33.

Hoc tamen ita, si cum tempore consensus partium, aut legis dispositio; vel alia efficax causa concurrat, absque ijs tempus non est modus inducendæ aut tollendæ obligationis *t.*

t. l. obligationum. 43. §. 1. ff. h. t. n. V. Vesenb. in parat. hic. n. 9.

34.

Sequens divisio, obligaciones aut ex contractu nasci, aut ex malefico aut proprio quodam jure ex varijs causarum figuris monet *u.*

r. l. 1.

l. 1. in princip. ff. de oblig. & actionibus. §. final. l. h. t. n.

35.

Et contractuum quatuor sunt species: aut enim re x contrahuntur, aut verbis y, aut literis z, aut consensu a.

x d. §. final. l. h. t. l. 1. ff. de oblig. & actio. l. 2. ff. de reb. cred. si cert. pec. l. 1. ff. de permut. l. 1. 7. si tibi. ff. de pactis. l. 1. 1. rogasti §. 1. l. certi conditio 9. ff. de reb. cred. y l. 1. §. verbis 7. l. obligamur 1. ff. h. t. z l. non figura. 3. ff. de obl. & actionib. l. plures. C. de fid. instru. Vid. rit. 2. 2. Inst. de lit. obl. V. V. c. enb. hic in parat. n. 7. a l. obligamur ff. h. t. n. l. 3. consensu. ff. h. t. l. 1. in fine ff. de contrab. empt. l. 1. ff. de locat. l. 1. obligatio ff. mandati.

COROLLARIA,

I.

Odie ex omni obligatione dari actiones quidam statuunt. Horum assertio utrum sit vera, disputationis monstrabit exercitium.

II.

Virum obligationes introducta constitutionibus Ducum, Marchionum, & Comitum, qui superiorem recognoscunt
iuris

*iuris Prætorij esse, censeantur? Et negati-
vam defendere tentabimus.*

Dn. VVesenb. in addit. ad Schneid. in
§. omnium. l. formam. C. de offic. Præ-
fect. Præt. ubi Dd.

F I N I S.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

F I X I S

99 A 6904

ULB Halle 3
004 976 38X

TA 30L

THEMATA
Disputationis 2. lib. 3. Inst.
**DE OBLIGATIONIBVS IN GE-
NERE**
*Ex titulo 14. lib. 3. Inst. & concordan-
tibus iuris textibus desumpta*
Q V AE
DEO BENE IUVANTE
SVB PRÆSIDIO
Nobilissimi, Clarissimi, & Consultissimi Viri
DN. ARNOLDI DE REYGER,
I. V. D. ET IN INCLYTA SALANA
Academia Professoris Pandectarum
publici dignissimi.
*Proponit ac pro ingenij viribus defendere
studebit*
LAZARVS PÖCKELIVS RATISPONENSIS
Ad diem 18. Ianuar.
Hora locoq; consuetis.
Ius civile vigilantibus scriptum est.
*Scevola 1C. in l. Pupillus. 24 ff. Que in fraud. cred.
facta sunt.*
I E N AE
Ex typographæo Tobia Steinmanni.
ANNO MDCCCXCV.

